

Is de predikaatopvatting van eigennamen definitief weerlegd?

Inleiding :

Ik bespreek hier de vraag of eigennamen opgevat kunnen worden als predikaten. Het betreft de opvatting uit de descriptietheorie, dat eigennamen feitelijk vermomde beschrijvingen zijn. Beschrijvingen die worden geassocieerd met de eigennaam en die bemiddelen in het selecteren van het object welke de drager is van de naam. Daartoe zal ik de argumenten van een aantal taalfilosofen bespreken en afronden met een eindoordeel waarin ik de vraag tracht te beantwoorden.

Predikaatopvatting van eigennamen en descriptieve theorie:

We gebruiken taal om over de wereld te praten. Als ik zeg "Aristoteles is wijs", dan is "Aristoteles" een eigennaam en "wijs" het predikaat. Wat is nu de relatie tussen de expressie "Aristoteles" en de persoon die de naam "Aristoteles" draagt? Een naïeve extensionele betekenisopvatting¹ zegt dat de betekenis van de naam "Aristoteles" simpelweg de drager van de naam is. Maar zo'n betekenisopvatting stuit op problemen wanneer we zinnen gebruiken waarin eigennamen, zoals "Vulcanus" of "Sinterklaas" voorkomen. Dus namen die niet verwijzen. Deze en andere problemen brachten Frege¹ ertoe om het begrippenpaar Sinn en Bedeutung, als de twee componenten van de betekenis van woorden, predikaten en zinnen te introduceren. Ondanks dat bepaalde eigennamen dan geen verwijzing hebben, hebben ze nog steeds een Sinn, en kunnen daarmee op bevredigende wijze worden gebruikt. Russel¹¹ was met de oplossing van Frege maar ten dele tevreden. Als empirist kon hij zich niet goed verenigen met de verrijkte ontologie die Frege's betekenisstheorie met zich meebracht. En het Fregeaanse oordeel dat een zin als "De Koning van Frankrijk is kaal" betekenisloos is en geen waarheidswaarde kan worden toegeschreven, omdat de singuliere term "Koning van Frankrijk" (Russel noemt dit een bepalende beschrijving) geen bedeutung heeft, niet verwijst, vond Russel contra-intuïtief. Zo'n zin moest volgens Russel geparafraseerd worden in; "op zijn minst is er één ding koning van frankrijk, en er is niet meer dan één ding koning van frankrijk, en dat ding is kaal". De verwijzende subject-predikaat zin, heeft een logisch atomistische dieptestructuur waarin een van de conjuncten een existentiële uitspraak over de "Koning van Frankrijk" is, die de zin onwaar maakt. In het algemeen, heeft elke zin "de f is Q" (in predikaten logica $Q(f)$) waarin de singuliere term als een uniek bepalende beschrijving "de f" voorkomt, de onderliggende vorm;

$(\exists x) [f(x) \& (\forall y(f(y) \rightarrow (y=x))) \& Gx]$.

De propositie "de f is Q" is alleen waar als er een uniek object x is welke de conjunctie satisfieert. Russell spreekt hier niet over een singuliere term die verwijst maar over een term die denoteert². Naast beschrijvingen als Singuliere termen kennen we ook nog eigennamen. Maar Russel erkent alleen logische eigennamen als echte namen. Het zijn namen die verwijzen naar entiteiten waar we direct bekend mee zijn, zoals sense data, mentale beelden, gedachten en gevoelens. Deze kennis hieromtrent is zeker en noemt hij "Knowledge by acquaintance". Objecten waar we niet direct bekend mee zijn kunnen we kennen als de unieke bevrediger van een zekere beschrijving van eigenschappen van die objecten. Onder de laatste vallen de niet verwijzende eigennamen als "Vulcanus", "Sinterklaas", maar ook wel feitelijke, maar niet noodzakelijke verwijzende namen als "Saturnus" of "Aristoteles". Wat we eigennamen noemen zijn volgens Russel vermomde beschrijvingen. Dus ook zinnen als "Aristoteles is wijs" moet worden geparafraseerd tot existentiële zinnen. $(\exists x) [A(x) \& (\forall y(A(y) \rightarrow (y=x))) \& Wx]$. Aristoteles komt hierin voor als een enkelvoudig Predikaat $A()$ maar in de uitgebreide vorm van de descriptietheorie zou dit uitgeanalyseerd moeten worden totdat een gehele body, ontstaat, bestaande uit de zin "de individu "Aristoteles genaamd" in conjuncties met alle wezenlijke eigenschappen (predikaten) die de drager van de naam Aristoteles specificeren. Dit is wat wordt bedoeld met predikaatopvatting van eigennamen. Russell laat deze existentiële zinnen dienst doen als Ockham's razor. De herformulering vooronderstelt niet dat de naam in kwestie een verwijzing heeft, maar beweert het. En dat maakt de status van eigennamen onproblematisch.

¹ Een naïeve extensionele betekenisopvatting is de opvatting dat de betekenis van een uitdrukking datgene is waar de uitdrukking naar verwijst. Een voorbeeld van zo'n theorie is die van J.S. Mill (1867). [Stokhof blz 55]

² In de Logica betreft de denotatie van een woord de individuen die er correct van op toepassing zijn.

Quine, die de predikaatopvatting van eigennamen van Russel overnam, verwijst in zijn slogan "To be is to be the value of a bound variable", welke zijn zuinige ontologie reflecteert, naar deze predikaatopvatting als de enige manier van praten over wat wij kunnen weten wat er is.

De consequentie van de predikaatopvatting van eigennamen is dat als iemand nu de zin uitspreekt, "Jan is wijs" dan beweert hij eigenlijk, er bestaat een (gebonden variabele) x die Jan heet en die x is wijs. Dat lijkt niet te stroken met hoe we over Jan praten. De beschrijvingstheorie van namen lijkt hier onnatuurlijk, Contra-intuïtief en niet wat de subject-predikaat vorm suggereert. Maar intuïtie is nog geen argument om een theorie te verwerpen.

Kripke's causale theorie :

Inhoudelijke Argumenten, gericht tegen de descriptietheorie komen in belangrijke mate van Kripke in zijn paper "Naming and Necessity"³.

Stel dat de betekenis van "Aristoteles" is gegeven door de bepalende beschrijving "leraar van Alexander", dan is volgens de descriptieve theorie, aldus Kripke, de zin "Aristoteles was de leraar van Alexander" een noodzakelijke a priori en analytische uitspraak³, zoals "vrijgezellen zijn niet getrouwd". Het lijkt echter een contingente uitspraak te zijn. Het is namelijk niet noodzakelijk omdat we ons een mogelijke wereld voor kunnen stellen waarin Aristoteles al op tweejarige leeftijd werd overreden. Niet a priori omdat de zin "Aristoteles was leraar van Alexander" wel degelijk informatief kan zijn, en niet analytisch omdat als we ontdekken dat niet Aristoteles maar een tijdgenoot de leraar van Alexander was, dan zou niet de tijdgenoot de drager van de naam "Aristoteles" zijn, doch nog steeds Aristoteles zelf. We zouden alleen verbaasd zijn dat Aristoteles niet de leraar was van Alexander.

Deze argumenten van Kripke lijken me redelijk doch zijn ook niet ongevoelig voor kritiek. Kripke's betoog rust op het concept van mogelijke werelden. Quine's bezwaar tegen de re opvattingen van zinnen waarin modale operatoren voorkomen, en het dogma van het onderscheid tussen analytische en synthetische zinnen, zou een aanval op Kripke's betoog vanuit Quine's optiek mogelijk maken.

Searl heeft betoogd⁴ in antwoord op het probleem van ongewilde noodzakelijkheid van de descriptieve eigenschappen, dat het inderdaad een noodzakelijke waarheid is dat Aristoteles een significant deel van de intentionele inhoud die (door de spreker) wordt geassocieerd met de naam "Aristoteles" wordt bevredigd. Maar dat betekent nog niet dat "Aristoteles was de leraar van Alexander" op een lijn staat met "vrijgezellen zijn getrouwd. En wel omdat de ermee geassocieerde beschrijvende inhoud op geen enkele manier "synoniem" is met de naam; het definieert de naam niet, maar fixeert alleen maar zijn verwijzing.

Voor Kripke echter zijn de door hemzelf naar voren gebracht tegenargumenten voldoende om de conclusie te rechtvaardigen dat de betekenis van een naam niet kan worden geïdentificeerd met de inhoud van een descriptie. Dat blijkt bijvoorbeeld ook uit het gegeven dat namen en descripties op verschillende wijze functioneren in z.g.n. door Kripke geschetste kontrafaktische werelden. "Als Bush de verkiezingen van 2005 had verloren zou de President van de Verenigde Staten in 2005 een democraat zijn." Daarin toont Kripke dat een beschrijving ("de president van de VS) van omstandigheid tot omstandigheid kan wijzigen. Namen echter zijn starre verwijzers. De naam "Bush" blijft naar dezelfde persoon verwijzen. Daarmee zijn namen in Kripke's optiek, directe verwijzers dwz. ze verwijzen zonder bemiddeling door een beschrijving die door de referent moet worden gesatisfieerd. Eigennamen en verwijzing zijn direct met elkaar verbonden.

Ik vraag me af in hoeverre dit argument van Kripke hier vat heeft op Searls clustertheorie? Searl gaat ervan uit dat met de eigennaam een cluster aan beschrijvingen van de eigenschappen van de drager van een naam wordt geassocieerd. Om de eigennaam van toepassing te laten zijn op een object, behoeven niet alle maar slechts een voldoende deel van de beschrijvingen in het cluster door de

³ Noodzakelijk wegens de metafysische functie van betekenis: de betekenis van de eigennaam is een zuivere karakterisering van een entiteit in de descriptivistische theorie. Als "de leraar zijn van Aristoteles" de eigenschap is die de betekenis van de naam "Aristoteles" specificiert, dan is het hebben van die eigenschap een noodzakelijke en voldoende voorwaarde voor een object om de drager van de naam in kwestie te zijn. A priori omdat betekenis ook een epistemologische rol vervult. De naam en de eigenschap zijn per definitie zo aan elkaar geklonken dat er geen feitelijke ervaring nodig is. Analytische omdat als we ontdekken dat niet Aristoteles maar een tijdgenoot de leraar was van Alexander, zou deze tijdgenoot de drager van de naam Aristoteles zijn [Stokhof, 2000, pp 97]

⁴ #<http://plato.stanford.edu.entries/reference/> , 13-12-05

eigenschappen van het object te worden gesatisfieerd. Bij de gedachte-experimenten waarin Kripke zich mogelijke werelden voorstelt waarin eigenschappen anders zijn terwijl men toch de intuïtie heeft met de naam naar dezelfde persoon te verwijzen, kan men zich afvragen hoeveel eigenschappen je kunt veranderen willen we een persoon nog identificeren met zijn naam?

Een andere vraag is of de verzameling van eigenschappen welke we associëren met een naam als star moet worden beschouwd, of meewijzig met veranderingen in het object waarvan we de intentie hebben om deze met de naam te benoemen. Dat bepaalde beschrijvingen niet star kunnen zijn lijkt me noodzakelijk wil je de descriptietheorie blijven verdedigen.

Naast dat Kripke een aanval levert op de descriptie theorie heeft hij ook nog een alternatief, namelijk een theorie van directe verwijzing, de zgn. causale theorie van verwijzing.

Deze kent twee elementen; het eerste element betreft de wijze waarop de verbinding tussen naam en object x wordt gemaakt. Daarbij wordt de naam " n " als label gebruikt. De relatie naam, verwijzing wordt gelegd in een zgn. initiële doopact. Dit kan via ostensie gebeuren "ik doop U ..." of via beschrijving " b ", "het kleinste poesje noem ik tijger". De naam zal aan het object blijven verbonden ook al is de descriptie niet meer van toepassing op dat object ($n=b$ is onwaar). Het tweede element is de wijze waarop een naam als verwijzing naar een bepaald object door leden van een gemeenschap worden gebruikt. Volgens Kripke is nu het gebruik van de naam uiteindelijk via een causale keten van gebruiksinstanties met de initiële doopact verbonden. De praktijk om die naam voor dat object te gebruiken wordt doorgegeven van praktijkgeval tot praktijkgeval. Ook al wordt na verloop van tijd $a=d$ onwaar, is wat constant blijft de intentie waarmee de naam wordt gebruikt. Het is voldoende dat in de geschiedenis van het gebruik binnen de taalgemeenschap als geheel, de verbinding met de oorspronkelijke doopact behouden is gebleven^{IV}.

Hybride theorie van Evans :

Gareth Evans heeft kritiek op zowel de causale theorie van Kripke als de descriptie theorie.

In zijn paper "The Causal Theory of Names^V" wijst hij op verschillende problemen met de theorie van Kripke. Een van de problemen betreft verwijzingsverandering. "Madagaskar" verwees eens naar een deel van het vasteland van Afrika, waar het nu naar het Afrikaanse eiland verwijst. Marco Polo was de eerste spreker die de naam gebruikte om naar het eiland te verwijzen. Hij verkeerde in de vooronderstelling (ten onrechte) dat de naam zo werd gebruikt. Toen Marco Polo de naam gebruikte had hij zeker de intentie om te verwijzen naar hetgeen waar de personen waarvan hij de naam overnam, met hun gebruik van die naam naar verwezen. Zijn intentie was niet om een nieuwe naam te introduceren. Maar de individuen van wie hij de naam overnam gebruikte de naam om naar het vasteland te verwijzen. Hoe kwam het dan dat nu de naam (die volgens Kripke verondersteld wordt een starre verwijzer te zijn) naar het eiland verwijst?

Zijn Kritiek op de beschrijvingstheorie is dat het de intentie van de gemeenschap negeert om naar een bepaald object te verwijzen. In de beschrijvingstheorie wordt de Fregeaanse sinn opgevat als hetgeen de bedeutung bepaald, in termen van de bevrediging van één of ander predikaat door een object x (een "fit" door het object in de beschrijving). Als die bevrediging faalt is dat het einde van het verhaal voor wat de beschrijvingen van het object betreft. Maar dat gaat voorbij aan de intentie van de taalgebruikers om naar het object verwijzen.

Evans introduceert een alternatief, feitelijk, zo beweert hij, een hybride van de beschrijvingstheorie en de causale theorie, welke de genoemde problemen waarmee beide theorieën te maken hebben worden opgelost. Volgens zijn hybride theorie is de verwijzing van een eigenaam de dominante causale bron van de "body of information" welke de spreker associeert met de naam.

We identificeren een object als de drager van een naam aan de hand van een "body of information". Maar dit geschiedt niet door middel van denotatie, zoals bij de descriptietheorie aan de hand van het satisfiëren van beschrijvingen van eigenschappen geassocieerd met een naam waaraan het object moet voldoen wil het de drager van de naam zijn. Om te begrijpen hoe identificatie tot stand komt laten we Evans zelf even aan het woord.

"Er is iets absurds in het aannemen dat de bedoelde referent los staat van de gebruikersgemeenschap en cultuur. De absurdheid ligt in het ontbreken van een causale relatie tussen het betreffende item en de preker. Maar Kripke ziet de causale relatie op de verkeerde plek; de belangrijkste relatie ligt tussen de toestanden en het gedrag van dat item en de "body of information" van de spreker, en niet tussen het naam-dopen en het hedendaagse gebruik van de naam door de spreker. Heden tendage wordt door filosofen in toenemende mate erkent dat in epistemologie en de filosofie van de geest in de gebruikte concepten causaliteit ligt ingebed.

Het is net zo absurd om te veronderstellen dat de verwijzing van ons hedendaags gebruik van de naam "Aristoteles" een of ander onbekend item is wiens handelen causaal geïsoleerd zijn van ons "body of information" als het absurd is om te veronderstellen dat men iets kan zien (met de ogen) zonder er mee in causaal contact te staan, en alleen maar een gerechtvaardigde relatie te erkennen op grond van een perfecte match tussen object en visuele impressie.

We moeten nu toestaan dat de verwijzing van een naam in de gemeenschap op een gecompliceerde wijze afhangt van wat gebruikers als intentie hebben t.a.v. hetgeen waar de naam naar verwijst. Maar we zullen de "intended referent" zo begrijpen dat een noodzakelijke voorwaarde voor x, als zijnde de bedoelde referent van S's gebruik van de naam is dat x de bron moet zijn van de causale oorsprong van de "body of information" welke S associeert met die naam. [Evans, 1973, pp 645] "

X is de causale oorsprong van het bezit van de "body of information", en niet zoals bij de beschrijvende theorie dat een cluster van beschrijvingen causaal geïsoleerd staat van de eigenschappen van x. Deze causale variant veronderstelt dat we eerst de referent op het oog moeten hebben. Het is dan ook niet zo dat de betekenisinhoud de verwijzing bepaald.

Datzelfde item waarnaar getracht wordt te verwijzen is op haar beurt verantwoordelijk voor aanpassingen in de "body of information" van de spreker t.a.v. het object als we de body of information aanpassen zodat de verwijzing naar het object slaagt. Er is dus een causale relatie tussen de "body of information" geassocieerd met de eigennaam en het object waarvan de spreker de intentie heeft het de referent te laten zijn van de naam. Verwijzen is een dynamisch proces. Als we niet slagen in verwijzen dan zorgen we ervoor dat dat wel gaat lukken.

Er is dus niet zozeer sprake van een "fit" als wel van een "fix" tussen het object en de beschrijving. Interessant is overigens om te zien dat de Fregeaanse sinn nu een manier van denken is over de betekenis.

Evans geeft een aantal hypothetische voorbeelden van gebruik van eigennamen waar de beschrijvingstheorie en Kripkes Causale theorie niet, maar zijn theorie wel goed raad mee weten. Eén daarvan luidt;

"Een urn wordt ontdekt waarin een fascinerend mathematisch bewijs wordt gevonden. In de bodem staat een inscriptie met de naam "Ibn Khan" welke voor de naam voor de constructeur van de bewijzen wordt gehouden. Vervolgens raken de wiskundige bewijzen in gebruik bij wiskundigen...Echter veronderstel nu dat de naam die op de urn stond de naam was van degene die de bewijzen heeft gekopieerd, en dat en "id scripsit" is gewist[Evans, 1973, pp 650]"

Intuïtief gesproken zouden we willen zeggen dat als we het hebben over de "bewijzen van Ibn Kahn", we met de naam naar de antieke wiskundige verwijzen. Maar de causale theorie van Kripke voorspelt dat de naam verwijst naar de kopieerder. Immers de causale keten van de naam gebruikers voert niet verder terug dan het moment waarop de doop plaats vond toen de urn werd gevonden, waar toen en daarna de wiskundige gemeenschap niet de intentie had een nieuwe naam te introduceren.

In de visie van Evans echter, verwijst de naam naar de antieke wiskundige omdat het de wiskundige is die de "dominante causale oorsprong" is van de beschrijvend informatie die wordt geassocieerd met de naam; "de wiskundige die zus-en-zo bewees". Omdat de antieke wiskundige verantwoordelijk is voor het bestaan van de bewijzen is hij de "dominante bron" van de descriptieve informatie die wordt verbonden met de naam.

Evans zelf claimt dat zijn theorie op effectieve wijze de deugden van de descriptieve theorie combineert met die van de causale theorie, terwijl de nadelen ervan worden vermeden.

Net als de causale theorie behoudt het de intuïtie dat men niet kan verwijzen naar iets waarmee men geen causale verbinding heeft.

Conclusie :

Van alle hierboven genoemde opvattingen betreffende eigennamen acht ik de theorie van Evans de meest Plausibele.

De Causale theorie van Kripke waarin we objecten direct kunnen benoemen zonder bemiddeling door beschrijving lijkt me iets onaannemelijks hebben. Succesvol en coherent een naam te gebruiken lijkt me juiste te kunnen omdat ik met die naam een reeks van eigenschappen (niet noodzakelijk linguïstisch uitdrukbaar) associeer die van toepassing zijn op de eigenschappen van de drager van die naam.

De beschrijvingstheorie welke stelt dat als ik de zin uitspreek, "Jan is wijs" dat ik dan eigenlijk beweer dat er een (gebonden variabele) x bestaat die Jan heet en die x is wijs doet onnatuurlijk aan. Dat lijkt niet de intuïtie te zijn als ik verwijs naar een individu genaamd Jan.

De strenge eis van Russel dat telkens t.b.v. succesvolle denotatie, het object aan alle beschreven eigenschappen moet voldaan lijkt onwerkkelijk streng, maar zou door het mildere criterium van de clustertheorie van Searl kunnen worden vervangen. Doch in veel gevallen kunnen we eigenschappen waaraan de drager van een naam moet voldoen niet expliciet maken, terwijl we de naam toch met succes gebruiken. De beschrijvingstheorie houdt onvoldoende rekening met het feit dat mensen de intentie hebben om een object te benoemen (referentieel gebruik).

Mensen gaan met objecten om (waaronder erover spreken) en zo vormt zich geleidelijk aan op causale wijze een lichaam van informatie. Zo vormt zich een "fix" in plaats van een "fit" (waar de descriptie theorie over spreekt) tussen de informatie die ze over het object hebben en de eigenschappen van het object. met de dingen waarmee ze omgaan Dat is de causale verbinding waarover Evans spreekt.

De lijn van de argumenten hierboven doet ons bij de causale theorie van Evans aanlanden. Evans theorie lijkt de meest plausibele. Zijn theorie hanteert echter geen predikaatopvatting van eigennamen. Ik zou niet willen zeggen dat de predikatenopvatting van eigennamen op alle fronten overtuigend is weerlegd maar toch, op zijn minst dat argumenten vanuit o.a. de theorieën van Kripke en Evans gegronde bezwaren ertegen in hebben gebracht.

Is en predikaatopvatting van aanwijzend voornaamwoorden mogelijk?

Ik bespreek hier de vraag of eigennamen opgevat kunnen worden als predikaten. We bekijken een aantal visies waarna ik een oordeel over de vraag naar de mogelijkheid van een predikaatopvatting van aanwijzend voornaamwoorden uit zal proberen te spreken.

Achterliggende informatie betreffende indexicalen:

Aanwijzend voornaamwoorden "dat", "deze" maken deel uit van een groep van expressies, waaronder ook persoonlijke voornaamwoorden, temporale uitdrukkingen, en plaatsbepalingen, die we tezamen indexicalen noemen. Twee mensen die een zelfde zin uitspreken die indexicalen bevat kunnen verschillende dingen zeggen, zelfs als de zin een zelfde linguïstische betekenis heeft. De verwijzingen van de expressies in deze groep zijn afhankelijk van de context (Wie of wat wordt aangewezen, spreker, tijdstip, plaats) waarin ze gebruikt worden. Elke keer als ik het aanwijzend voornaamwoord "that" gebruik heeft het een andere inhoud, en die inhoud hangt af van het object dat ik aanwijs (demonstreer).

" Veel filosofen menen dat indexicalen op zijn minst twee verschillende soorten van betekenis hebben. Beschouw de zinnen;

1. Fred ; "Ik ben een vrouw"
2. Wilma ; "Ik ben een vrouw"

Er is een element waarin Fred's uitspraak en Wilma's uitspraak een duidelijke betekenis delen, daar ze beiden dezelfde ondubbelzinnige zin uitspreken. Laten we zeggen dat hun uitspraken dezelfde linguïstische betekenis hebben.

Desalniettemin lijken hun uitspraken ook te verschillen, daar Fred en Wilma verschillende dingen zeggen: Fred zegt dat hij een vrouw is, Wilma zegt dat zij een vrouw is. Fred zegt iets onwaars, terwijl Wilma iets waars zegt....Ze spreken dezelfde zin uit doch dat correspondeert met twee verschillende proposities uit.Laten we zeggen dat Fred's en Wilm's uitspraken verschillen in inhoud, waar de inhoud van een uitspraak een volledig indicatieve zin, een propositie is. [20-12-05 #<http://plato.stanford.edu/entries/indexicals>]"

We weten van Frege dat de Sinn van een zin de Bedeutung, dwz. de waarheidswaarde bepaald. Lenen we even Perry's criterium voor verschil, "Als S en S' verschillende cognitieve waarde bezitten, dan hebben S en S' een verschillende betekenisinhoud. [Perry pp 693] " dan mogen we daaruit inderdaad concluderen dat de twee uitspraken van dezelfde zin een verschillende betekenis hebben.

"Kaplan heeft een formele theorie ontwikkelt waarin hij tracht de betekenissen van de indexicalen op een systematische wijze in een semantische wijze te beschrijven. In Kaplan's theorie, hebben linguïstische expressies een inhoud (content) in, of m.b.t. een context. Elke context heeft een agent, tijd, locatie, en mogelijke wereld ermee geassocieerd. De inhoud van "Ik" m.b.t. context C is de agent van C; de inhoud van "hier" is de locatie van C....De inhoud van een zin, m.b.t. een context is een gestructureerde propositie, dwz. een propositie welke individuen, eigenschappen, en relaties als constituenten kan hebben. De inhoud van een zin m.b.t. C is opgebouwd uit de inhoud van de woorden in S met betrekking tot C. (...) Als voorbeeld nemen we de zin "Ik ben een vrouw". Stel dat de agent van context C Fred is. Dan is de inhoud van "Ik" in C Fred zelf, terwijl de inhoud van "ben een vrouw" in C de eigenschap vrouw-zijn is. Dan kunnen we deze propositie met het volgende geordende paar weergeven.

< Fred, vrouw-zijn >

[#http://plato.stanford.edu/entries/indexicals]"

Martin Stokhof schrijft; " Hij [David Kaplan] maakt een onderscheid tussen twee aspecten van betekenis: 'character' ('Karakter') en 'content' ('inhoud'). Het karakter van een uitdrukking is dat aspect van de betekenis dat, gegeven een uitsprakencontext, de inhoud bepaalt. En de inhoud is wat gegeven bepaalde omstandigheden, de verwijzing van de uitdrukking in die omstandigheden vastlegt. Bekijk het eerste persoons persoonlijk voornaamwoord "ik". Het karakter van de uitdrukking "ik" is een door alle sprekers gedeelde, conventionele betekenis, parafraseerbaar als "degene die nu spreekt".

Het geheel in schema verwerkt.

Demonstratief	Dat	Ik	morgen
Karakter (geparafraseerde door allen gedeelde conventionele linguïstische betekenis)	"aangewezen object "	"degene die nu spreekt"	"de dag na de uitspraak"
[Inhoud van uitdrukking = f(Karakter, uitsprakencontext)]			
Verwijzing van uitdrukking = f(inhoud van uitdrukking, omstandigheden]			

Nu hebben we voldoende informatie om de teksten te bespreken.

Bespreking van enkele taalfilosofische opvattingen m.b.t. indexicalen:

Gefascineerd door het door Donnellan's aangebrachte onderscheid tussen attributief en referentieel gebruik van bepalende beschrijvingen onderzoekt David Kaplan met betrekking tot het referentiële gebruik van bepalende beschrijvingen in "Dthat"^{VI} de status van de aanwijzend voornaamwoorden, (in het bijzonder "that" ("dat")). Zijn het indirecte verwijzers, dwz. worden ze bemiddeld door een beschrijvende inhoud? Via een exposé, welke ik hier buiten beschouwing zal laten, komt hij tot een ontkennend antwoord. Aanwijzend voornaamwoorden zijn starre verwijzers. Is eenmaal een referent voor een demonstratief bepaald door een context, dan is dat object relevant voor de bepaling van de waarheidswaarde van een zin.

Kaplan's- theorie en die van Frege in de herinnering geroepen, kunnen we parallellen zien. Waar bij Frege de Sinn van de uiting van een volledige zin een gedachte is, lijkt de rol van Sinn van een uitspraak (in ieder geval van een zin die indexicalen bevat) in Kaplan's theorie door de inhoud ("content") te worden vervuld. We zouden kunnen trachten de Sinn van een uitspraak van een indexicaal, zoals "dat", uit te drukken in een uitspraak van een bepalende beschrijving die geen indexicalen bevat. De relevante bepalende beschrijving is dan degene waarvan de uitspraak dezelfde cognitieve inhoud heeft als die voor de indexicalen. De referent van de uitspraak van de indexicalen is dan de referent van de relevante bepalende beschrijving. Opgemerkt dient te worden dat het controversieel is of Frege deze theorie over indexicalen werkelijk er op na heeft gehouden.

In "Frege on Demonstratives" onderzoekt John Perry^{vii} de problemen die demonstratieven voor Frege opwierpen. Daarbij kijkt hij of de Sinn van Frege kan worden vervangen door de rol (karakter voor Kaplan). M.a.w. kan een zin welke indexicalen bevat, worden vervangen door een zin waarin geen indexicalen voorkomen waarbij de Sinn (dus gedachte) behorende bij deze zinnen gelijk zijn. Van een zekere complete zin "Rusland en Canada ruziede vandaag" uitgesproken in een zekere context, zoeken we bij de incomplete zin "Rusland en Canada ruziede " die expressie (die geen indexicalen bevat) die de zin zodanig compleet maken dat de Sinn ervan gelijk is aan de oorspronkelijke zin. Deze voltooiende expressie is dan de bepalende beschrijving van de indexicaal in de gegeven context.

Zijn conclusie is dat die bepalende beschrijving niet gevonden kan worden. Dat levert hoogstens een klasse van "informationally equivalent Thoughts" op. Dat kan Frege's visie niet zijn geweest, zo oordeelt Perry. Dit introduceert een nieuwe klasse van de soort waarin de demonstratief "Ik" voorkomt, de enige waarvan Frege had geaccepteerd dat Niemand anders de gedachte kan hebben die wordt uitgedrukt door de dokter Laudan's uitspraak van "Ik ben gewond".

De conclusie van Perry is dat Frege's identificatie van betekenisinhoud met Sinn van zinnen die demonstratieven bevatten het onmogelijk maken om demonstratieven in de zin te door bepalende een beschrijving te vervangen, omdat we geen vervanger kunnen vinden die dezelfde gedachte uitdrukt.

De oplossing die Perry heeft luidt;

"Wat nodig is, is het opgeven van de identificatie van de uitgedrukte betekenisinhoud met de uitgedrukte gedachte. Dit stelt ons in staat de betekenisinhoud te zien als een procedure voor het bepalen van de verwijzing uit de context, en de gedachte zoals geïdentificeerd door de incomplete betekenisinhoud en de waarde van de demonstratief. De identificatie van de gedachte, met de indirecte verwijzing van de zin, is het bereik van een cognitief werkwoord, en behoeft niet te worden opgegeven. [1977, Perry pp 714]"

Perry wil dus een wig drijven tussen Sinn en gedachte van een zin. Gedachte en rol doen dan ieder hun eigen werk in de zoektocht naar een vervanging van demonstratieven door een expressie die geen indexicalen bevat. De gehele zin wordt als rol gebruikt om het object (Karakter voor Kaplan) te vinden waarnaar de indexicaal verwijst. De gedachte van de zin, met daarin de indexicaal vervangen door het object waarnaar het verwijst, is de toets voor gelijkheid van cognitieve inhoud, en zou in een klasse van informatie gelijke gedachten moeten vallen.

In "Understanding Demonstratives"^{viii} reageert Evans op de tekst van Perry. Hij stelt dat Perry Frege verkeerd interpreteert en dat hij daardoor in de problemen komt, en de scheiding tussen Gedachten Sinn denkt te moeten aanbrengen willen we indexicalen kunnen incorporeren in een Fregeaanse betekenisstheorie. Perry gaat er vanuit dat de Sinn een route is naar de Bedeutung. Maar zoals Evans betoogt, zijn er aanwijzingen in Frege's teksten te vinden dat je Sinn moet opvatten als "art des gegebenseins", en dus als een bepaalde manier van denken over de bedeutung (verwijzing). Het idee dat we de zin met indexicalen kunnen vergelijken met een zin waarin de indexicalen zijn vervangen door het ernaar verwezen object, door hun erbij behorende gedachten op gelijkheid te verifiëren is dus niet zinnig. Natuurlijk vindt je verschil in gedachten. Waar het op aankomt is een epistemische toestand.

"Frege's idee is dat verkeren in dezelfde epistemische toestand andere dingen van ons kan vereisen op verschillende tijdstippen; de veranderende omstandigheden dwingen ons te veranderen ten einde een constante verwijzing en gedachte te houden – we moeten rennen teneinde stil te blijven staan. Vanuit dit gezichtspunt kan de acceptatie op d2 van "gisteren was het goed", gegeven een acceptatie op d1 [Dag voorafgaande aan d1] van "vandaag is het goed, een persistentie manifesteren van een geloof op een wijze in welke acceptatie van verschillende uitspraken van dezelfde zin "de zon komt in het westen op" dit kan. [Evans pp 730]"

Deze epistemische houding vertolkt onze relatie met het object. Het is niet zo, zoals descriptivisten als Russell menen, dat alleen het object geïsoleerd van ons, een bepaalde beschrijving als intermediair op de route naar het object dicteert. Het is een dynamische causale relatie tussen ons en het object die de bron is van onze associatie van een "body of information" welke we met de naam van het object associëren. Sinn en betekening komen altijd hand in hand.

In zoverre wijst dus Evans de predikaatopvatting van aanwijzend voornaamwoorden af. Maar zoals we zien speelt daarin wel een "body of information" welke we associëren met het object waarnaar we verwijzen een rol.

Conclusie

Van de drie hiervoor besproken filosofen meent alleen Perry, zij het met aanpassing van de Fregeaanse theorie, dat er misschien een mogelijkheid is om indexicalen in een uniek bepalende beschrijving (de predikaatopvatting) in te vangen,.

Ik denk dat het invangen van de betekenis en verwijzing van demonstratieven, woorden waarvan de verwijzing zeer contextgevoelig zijn, een zeer moeilijk zaak is. Indexicalen laten zich moeilijk verenigen met het descriptivistisch kader, waarin verwijzing en betekenis samenvallen. En zoals we hebben gezien is juist de verwijzing van indexicalen sterk afhankelijk van de context waarin ze worden gebruikt. Een context die niet alleen bestaat uit ruimte, tijd en dingen maar ook uit mensen met intenties. Mensen die veel meer communiceren dan alleen gelegen is in de semantische betekenis van hun woorden. Kortom, door het bestuderen van deze drie artikelen ben ik niet overtuigd dat een predikaatopvatting van aanwijzend voornaamwoorden mogelijk is.

Geraadpleegde Literatuur

-
- I Frege Gotlob "On sense and Reference", 1948, in Ludlow, Peter *Readings in the philosophy of language life*. Cambridge: M.I.T. Press ,1997, p 563-584
- II Russell Bertrand "Descriptions", 1919, in Ludlow, Peter *Readings in the philosophy of language life*. Cambridge: M.I.T. Press ,1997, p 323-334
- III Kripke Saul "Lecture 3 of Naming and Necessity", 1972, in Ludlow, Peter *Readings in the philosophy of language life*. Cambridge: M.I.T. Press ,1997, p 609-634
- IV Stokhof Martin "Taal en Betekenis, Een inleiding in de taal filosofie" 2000, Amsterdam Boom. 1997, p 108-111
- V Evans Gareth "The Causal Theory of Names", 1973, in Ludlow, Peter *Readings in the philosophy of language life*. Cambridge: M.I.T. Press ,1997, p 635-654
- VI Kaplan David "Dthat", 1978, in Ludlow, Peter *Readings in the philosophy of language life*. Cambridge: M.I.T. Press ,1997, p 635-654
- VII Perry John "Frege on Demonstratives", 1977, in Ludlow, Peter *Readings in the philosophy of language life*. Cambridge: M.I.T. Press ,1997, p 694-716
- VII Evans Gareth "Understanding Demonstratives" in Ludlow, Peter *Readings in the philosophy of language life*. Cambridge: M.I.T. Press ,1997, p 718-